

LANDSKAPSSTYRELSENS FRAMSTÄLLNING
till Landstinget med förslag till
första tillägg till ordinarie års-
staten för landskapet Åland under
år 1984.

Till Landstinget överlämnas landskapsstyrelsens framställning med förslag till första tillägg till ordinarie årsstaten för landskapet Åland för år 1984.

Formen för drivande av hotell- och restaurangserviceverksamhet

I förslaget till årsstat för år 1982 behandlades frågan om vilken legal status Ålands hotell- och restaurangskolas serviceverksamhet bör ha utan att något förslag till förändring av verksamhetsformen framlades. Då konstaterades att den s.k. rörelsens, dvs. Hotell Arkipelags, juridiska status är offentligrättslig i och med att den är en del av landskapets inrättning Ålands hotell- och restaurangskola. Rörelsens verksamhet regleras sålunda av LL om Ålands hotell- och restaurangskola (ÅFS 93/79) samt i stöd av denna utfärdade reglemente.

I samband med revisionen av rörelsens räkenskaper och förvaltning under år 1982 framlade revisorerna för rörelsen ett diskussionsinlägg vari påtalades vissa olägenheter med nuvarande organisationsform och framhölls vissa fördelar med en ombildning av rörelsen till aktiebolag. I anledning härav inkom styrelsen i april 1983 till landskapsstyrelsens med en anhållan om att få utreda frågan, vilken landskapsstyrelsen omedelbart biföll. Dock färdigställdes och överlämnades utredningen först den 1 december 1983 varför den inte kunde beaktas i landskapsstyrelsens förslag till årsstat för år 1984.

Av utredningen framgår att till nackdelarna med nuvarande förhållande framför allt hör att rörelsen i sig själv inte är någon juridisk person. Detta leder till diverse svårigheter bl.a. i förhållandet

till olika statliga myndigheter. Till fördelarna med ett aktiebolag hör bl.a. att personalens anställningsförhållanden till alla delar klarläggs.

På basen av styrelsens utredning föreslår landskapsstyrelsen att ett aktiebolag vari landskapet äger samtliga aktier bildas för att driva härbärgerings- och förplägningsrörelse samt övrig därmed sammanhängande verksamhet i fastigheten Ålands turisthotell. Bolaget föreslås få ett aktiekapital om 700.000 mark. Bolaget skulle på basen av ett hyresavtal får disponera de delar av fastigheten som rörelsen nu innehar. Hyran för dessa föreslås bli av oförändrad storleksordning, dock så att den eventuellt kan uppdelas i en fast och en rörlig, av omsättningen beroende del. För år 1983 uppgick rörelsens hyra till 1.331.028 mark. Fastighetens yttre underhåll, underhållet av fasta konstruktioner såsom VVS-anläggningar samt grundreparationer skulle i enlighet med nuvarande förhållande åvila landskapet. Aktiebolaget skulle å sin sida ansvara för inre reparationer och underhåll till övriga delar.

För hotell- och restaurangskolans del skulle bildandet av ett aktiebolag inte innebära några förändringar i praktiken. Skolan disponerar samma utrymmen i fastigheten som tidigare och hyran för dessa gottskrives fortsättningsvis landskapet direkt. Med aktiebolaget avtalas även om ordnandet av elevernas yrkespraktik enligt nuvarande praxis.

Aktiebolagets övertagande av rörelsen föreslås ske genom köp av rörelsens samtliga tillgångar och skulder till bokföringsvärden per den 31 december 1984. Köpeskillingen, ca 350.000 mark, skulle gottskrivas moment 12.26.11.

I sammanhanget kan därtill påpekas att landskapet fortsättningsvis åvilar pensionsansvarighet för den personal som varit i rörelsens tjänst då denna drivits av landskapet. Från den dag aktiebolaget övertar rörelsen är ordnandet av pensionsskyddet givetvis bolagets angelägenhet.

Landskapsstyrelsen avser, såvida Landstinget omfattar förslaget om bildandet av ett aktiebolag, att avlämna en framställning med förslag till ändring av LL om Ålands hotell- och restaurangskola. Vidare

avser landskapsstyrelsen att i samband med att medel för aktiekapitalet äskas för Landstinget närmare redogöra för samarbetsavtal och andra reglementen och direktiv som erfordras för skolans och bolaget framtida samarbete och verksamhet.

Sysselsättningsläget

Det totala antalet arbetslösa i landskapet uppgick enligt statistik per den 2 april 1984 till 152 personer varav 105 män och 47 kvinnor. Genom olika stödåtgärder från landskapets sida bereddes samtidigt 197 personer sysselsättning. Av de arbetslösa registrerades 113 på allmänna avdelningen och 39 på sjömansavdelningen.

Då totalantalet arbetslösa i jämförelse med mars månad sjunkit något, från 182 arbetslösa till 152, samtidigt som antalet lediga ordinarie platser eller långtidsvikariat ökat från 43 till 52, har en liten, måhända säsongsbetonad, förbättring skett. Landskapsstyrelsens bedömer t.ex. läget inom byggbranschen så att en viss återhållsamhet från landskapets sida är påkallad. Då landskapsstyrelsen bl.a. på grund av hälsovårdsmyndigheternas påpekanden prioriterar om- och tillbyggnaden av lyceés bespisningskök innebär detta att det för närvarande inte är aktuellt att igångsätta ombyggnadsarbetena i Ålands sjöfartsläroverk. Landskapsstyrelsen föreslår i stället ett tilläggsanslag för anskaffningar till sjöfartsläroverket, varigenom en viss kostnadsutjämning mellan åren ernås.

Beträffande sysselsättningsläget i övrigt kan konstateras att investeringsviljan åtminstone i vissa branscher är god, vilket avspeglat sig i ansökningar om produktionsstöd. Landskapsstyrelsen anser att ett tilläggsanslag om 500.000 mark samt en utökad befogenhet att fatta förhandsbeslut är motiverat mot bakgrund av produktionsstödens inverkan på sysselsättningsläget på längre sikt.

I föreliggande förslag till tilläggbudget föreslås sålunda bl.a.

- tilläggsanslag för bostadslån
- tilläggsanslag till följd av den s.k. social- och hälsovårdsreformens effekter
- tilläggsanslag för grundförbättring och ombyggnad av lyceifastigheten
- tilläggsanslag för produktionsstöd
- tilläggsanslag för inköp av jordområden för naturvårdsändamål.

Tilläggsbudgeten inrymmer utgifter om sammanlagt 4.652.300 mark och balanseras till övervägande del med anslag för skattefinansiell utjämning.

I och med detta tillägg har hittills under år 1984 budgeterats 408.950.973 mark.

Med hänvisning till ovanstående och till detaljmotiveringen får landskapsstyrelsen vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga följande förslag till tillägg till ordinarie årsstaten för landskapet Åland under år 1984 samt bemyndiga landskapsstyrelsen att uppta för budgetens förverkligande erforderliga lån.

Mariehamn, den 12 april 1984.

L a n t r å d

Folke Woivalin

Finanschef

Dan E Eriksson

I N K O M S T E R

Avdelning 12

<u>12. INKOMSTER AV BLANDAD NATUR</u>	<u>430.000</u>
23. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	<u>400.000</u>
27. Pensionsinkomster	400.000
26. UTBILDNINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE	<u>30.000</u>
07. Ålands yrkesskolas inkomster	30.000
3. Inkomster av arbetsverksamheten	<u>30.000</u>
	30.000

Avdelning 14

<u>14. FINANSIERINGSINKOMSTER</u>	<u>4.222.300</u>
01. AVRÄKNINGS- OCH FINANSIERINGSINKOMSTER	<u>4.222.300</u>
03. Förskott på statsanslag för skatte- finansiell utjämning	4.222.300

Inkomsternas totalbelopp

4.652.300

U T G I F T E R

Huvudtitel 22

<u>22. LANDSKAPSSTYRELSEN</u>	<u>367.000</u>
01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSSTYRELSENS LEDAMÖTER	<u>182.000</u>
02. Ledamöternas arvoden (f)	182.000
04. EKONOMISKA RÅDET OCH EKONOMISKA SEKRETARIATET	<u>30.000</u>
21. Utredningar	30.000
05. LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA UTGIFTER	<u>155.000</u>
28. Dispositionsmedel	155.000

Huvudtitel 23

<u>23. KANSLIÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE</u>	<u>1.000.000</u>
--	------------------

Byggnads- och brandskyddsbyrån

21. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION	<u>1.000.000</u>
83. Bostadslån (r)	1.000.000

Huvudtitel 25

<u>25. SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSÄVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE</u>	<u>39.000</u>
--	---------------

Byrån för hälso- och sjukvårdsärenden

10. ÅLANDS CENTRALSJUKHUS	<u>39.000</u>
01. Avlöningar (f)	5.000
22. Terapiutgifter (f)	34.000

Huvudtitel 26

26. UTBILDNINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE 590.000

Allmänna byrån och skolbyrån

03. ÅLANDS LYCEUM 400.000

76. Grundförbättringar och ombyggnader (r) 400.000

04. ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK 160.000

70. Anskaffning av inventarier och utrustning 160.000

07. ÅLANDS YRKESSKOLA 30.000

23. Råvaror för kund- och övningsarbeten (f) 30.000

Museibyran

33. KASTELHOLMS FORMMINNESOMRÅDE -

01. Avlöningar (f) -

Huvudtitel 27

27. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE 2.536.300

Allmänna byrån

02. NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE 500.000

49. Produktionsstöd (r) 500.000

Jordbruksbyrån

12. FÖRSÖKSVERKSAMHETEN -

71. Anskaffning av inventarier och maskiner - växt-
huset i Brändö -

Miljövårdsbyrån

30. MILJÖVÅRDEN	<u>2.036.300</u>
15. Reparation och underhåll av bryggor (f)	50.000
88. Inköp av jordområden för naturvårdsändamål (r)	1.986.300

Huvudtitel 28

<u>28. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE</u>	<u>120.000</u>
--	----------------

Allmänna byrån

03. LEMSTRÖMS KANAL	<u>120.000</u>
77. Ombyggnad av bron över Lemströms kanal (r)	120.000

Utgifternas totalbelopp

4.652.300

Detaljmotivering

I N K O M S T E R

12. INKOMSTER AV BLANDAD NATUR

23. KANSLIAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

12.23.27

Pensionsinkomster.

400.000 (800.000)

Jämlikt LL om planering och landskapsstöd inom social- och hälsovården 18 § skall arbetsgivare för vars anställda landskapet övertagit pensionsansvaret till landskapet kvartalsvis räknat från den 1.1.1984 erlägga 12,5 procent av ifrågavarande personers lön som pensionskostnadsandel. Landskapsstyrelsen beräknar att det såsom pensionskostnadsandelar under år 1984 inflyter 400.000 mark.

26. UTBILDNINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

12.26.07

Ålands yrkesskolas inkomster.

3. Inkomster av arbetsverksamheten

30.000 (120.000)

Med hänvisning till moment 26.07.23 föreslås 30.000 mark.

U T G I F T E R

22. LANDSKAPSSTYRELSEN

01. LANTRÅDET OCH LANDSKAPSSTYRELSENS LEDAMÖTER

22.01.02

Ledamöternas arvoden (f).

182.000 (690.000)

Före retroaktiv utbetalning av tidsbestämda förhöjningar av ledamöternas arvoden samt för retroaktiv utbetalning av semesterpremie föreslås 182.000 mark.

04. EKONOMISKA RÅDET OCH EKONOMISKA SEKRETARIATET

22.04.21

Utredningar.

30.000 (65.000)

Utgående från Landstingets hemställan i samband med behandlingen av hemställningsmotion nr 62/1982-83 föreslår ekonomiska rådet att en framtidsstudie "Åland år 2010" utförs.

Kostnaderna för utredningen beräknas i detta skede till 75.000 mark. För de kostnader som uppstår detta år, ca 45.000 mark, föreslås ett tillägg under momentet om 30.000 mark.

05. LANDSKAPSSTYRELSENS ÖVRIGA UTGIFTER

22.05.28

Dispositionsmedel.

155.000 (180.000)

Landskapsstyrelsen har låtit renovera den för informationskontoret i Helsingfors upphyrda lokalen före ibruktagandet. Renoveringen har omfattat byggnadstekniska arbeten och måleriarbeten. Därtill har möbler till kontoret inköpts. Ambitionsnivån har varit att hålla en standard som motsvarar lokalens samtliga användningsområden, nämligen arbetsplats för kontaktmannen, övernattningsrum och ett dag/nattrum som motsvarar

normal standard.

För täckande av kostnaderna för renoveringen och inköp av möbler föreslås ett tillägg under momentet om 155.000 mark.

23. KANSLI- OCH HÄLSOVÅRDSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

21. FRÄMJANDE AV BOSTADSPRODUKTION

Byggnads- och brandskyddsbyrån

23.21.83

Bostadslån (r).

1.000.000

(15.000.000)

Systemet med bostadssparpremie och räntestöd för lån som beviljats för anskaffande av ägarbostad har inte kunnat genomföras i den takt som ursprungligen avsågs. Sålunda kommer en kostnadsinbesparing att uppstå under moment 23.21.66.

Med hänvisning till ovanstående anser landskapsstyrelsen det motiverat att detta år i stället utöka stödet till bostadsproduktionen via den direkta långivningen varför under detta moment föreslås ett tilläggsanslag om 1.000.000 mark.

25. SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Byrån för hälso- och sjukvårdsärenden

10. ÅLANDS CENTRALSJUKHUS

De lagändringar inom social- och hälsovården som trädde i kraft vid årsskiftet i riket och landskapet innebär bl.a.

att invalidvården (numera i huvudsak den medicinska rehabiliteringen) är en angelägenhet för den kommunala hälsovården. På grund härav har vissa organisationer, vars verksamhet tidigare stöddes direkt av staten, blivit s.k. serviceproducenter som säljer sina tjänster och debiterar kommuner och kommunalförbund för detta.

Finlands svenska synskadade r.f. skötte tidigare de åländska synskadades rehabiliteringshandledning. För att denna verksamhet skall kunna återupptas bör en åländsk instans trygga betalningarna till nämnda serviceproducent.

En liknande situation har uppstått beträffande utprovningen av hörselapparater dock så att dessa tjänster bl.a. på grund av språksvårigheter svårligen kan köpas från serviceproducenter i riket. Denna service borde därför i fortsättningen kunna erbjudas på Åland.

Landskapsstyrelsen anser att Ålands centralsjukhus i båda dessa fall är en naturlig huvudman och att kostnaderna i sin helhet skall debiteras kommunerna, varför de kommer att gottskrivas sjukhusets inkomstmoment. Kommunerna erhåller i sin tur landskapsandel såsom för medicinalvård och medicinsk rehabilitering.

Med hänvisning till ovanstående föreslår landskapsstyrelsen under vederbörliga moment tilläggsanslag för löner och terapiutgifter. Därtill avser landskapsstyrelsen bemyndiga sjukhusstyrelsen att med tidigare beviljade anslag anskaffa en hörselstation.

25.10.01

Avlöningar (f).

5.000

(23.601.784)

Med hänvisning till kapitel motiveringen föreslås ett tilläggsanslag om 5.000 mark under tillfällig och extra arbetskraft för en konsulterande hörselundersökare.

25.10.22 Terapiutgifter (f).
34.000 (3.404.000)

Med hänvisning till kapitelmotiveringen föreslås ett tilläggsanslag om 30.000 mark för synskadades rehabiliteringshandledning och 4.000 mark för hörselundersökarens resekostnader.

Hittills har åländska patienter med hjärtsjukdom som kräver insättning av permanent pacemaker remitterats till sjukhus i riket. Då sjukhuset numera har läkare med den specialkunskap som krävs vid insättning av permanent pacemaker föreslår landskapsstyrelsen att kostnaderna för detta kan inrymmas i tidigare under detta moment beviljat anslag för vårdförnödenheter.

26. UTBILDNINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Allmänna byrån och skolbyrån

03. ÅLANDS LYCEUM

26.03.76 Grundförbättringar och ombyggnader (r).
400.000 (500.000)

Landskapsstyrelsen tog i förslaget till ordinarie årsstat inte direkt ställning till vilka renoveringsarbeten som skulle utföras i lyceifastigheten under år 1984, men dimensionerade det föreslagna anslaget så att åtminstone en ombyggnad av bespisningsköket skulle vara möjligt enligt då förhandenvarande kostnadskalkyler.

Landskapsstyrelsen kan i detta skede konstatera att direktionen för skolan prioriterar en ombyggnad av bespisningsköket samt att hälsovårdsmyndigheterna ansett att en omändring av köket bör vara färdig före ingången av läsåret 1984-85.

Med hänvisning till ovanstående föreslår landskapsstyrelsen

att saneringen av lyceifastigheten i nästa etapp skulle omfatta om- och utbyggnad av bespisningsköket till en beräknad kostnad av ca 860.000 mark. Emedan kostnaderna dock vida överstiger de tidigare beräknade föreslår landskapsstyrelsen ett tilläggsanslag om 400.000 mark. Anslaget föreslås även få användas för utredningar och projekteringar av fortsatta renoveringsåtgärder i fastigheten.

04. ÅLANDS SJÖFARTSLÄROVERK

26.04.70

Anskaffning av inventarier och utrustning.

160.000 (170.000)

Då den nya läroplanen för styrmansutbildningen fr.o.m höstterminen -84 föreskriver att elevarbeten och laborationer görs i ämnena fysik och kemi föreslår landskapsstyrelsen ett tilläggsanslag om 160.000 mark för anskaffning av utrustning. Anskaffningarna göres enligt prioritering av skolans direktions och underställes landskapsstyrelsen för godkännande. Se även allmänna motiveringen.

07. ÅLANDS YRKESSKOLA

27.07.23

Råvaror för kund- och övningsarbeten (f).

30.000 (115.000)

I husbyggnadslinjens program för vårterminen ingår byggande av fyra övernattningsstugor. En försäljning av stugorna föreslås ske genom offentlig auktion i maj.

För materialkostnaderna föreslås ett tilläggsanslag om 30.000 mark, medan en lika stor inkomst upptagits under moment 12.26.07.3.

Museibyrån

33. KASTELHOLMS FORNMINNESOMRÅDE

26.33.01 Avlöningar (f).
- (80.000)

Föreslås att anslaget under momentet även får användas för
avlönande av museivakter vid Bomarsunds fornminnesområde.

27. NÄRINGSAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Allmänna byrån

02. NÄRINGSLIVETS FRÄMJANDE

27.02.49 Produktionsstöd (r).
500.000 (3.800.000)

För stöd i enlighet med LL om produktionsstöd (ÅFS 37/83)
föreslås ett tillägg om 500.000 mark. Därtill föreslås
att landskapsstyrelsens befogenhet att under år 1984 få
fatta förhandsbeslut om beviljande av stöd för utbetal-
ning under år 1985 skulle utökas till 2.000.000 mark. Se
även allmänna motiveringen.

Jordbruksbyrån

12. FÖRSÖKSVERKSAMHETEN

27.12.71 Anskaffning av inventarier och maskiner - växthuset i
Brändö.
- (64.000)

Då vid planeringen av försöksodlingen framkommit att ett
bevattningsautomatikskåp behövs för att tillfredsställande

kunna sköta bevattningen av kinakålen, föreslås att anslaget i årsstaten för två gödselblandare i stället skulle få användas för inköp av ett bevattningsskåp.

Miljövårdsbyrån

30. MILJÖVÅRDEN

27.30.15 Reparation och underhåll av bryggor (f). (Momentet nytt)
50.000 (-)

I samband med de hårda stormarna och det höga vattenståndet runt årsskiftet har yttre hamnpiren på Björkör förstörts. Skadornas omfattning har ännu inte kunnat klarläggas och kostnasberäknas varför landskapsstyrelsen i detta skede föreslår ett anslag om 50.000 mark för nödigbefunna reparationer av piren.

27.30.88 Inköp av jordområden för naturvårdsändamål (r).
1.986.300 (100.000)

Landskapsstyrelsen föreslår upptagande av ett anslag om 1.986.300 mark för inköp av två land- och vattenområden för naturvårdsändamål. Förslaget innebär förvärv av dels ett land- och vattenområde i Kyrkogårdsö, Kökar och dels ett land- och vattenområde i Nåtö by, Lemland.

Det aktuella området i Kyrkogårdsö ansluter sig direkt till det område som i enlighet med Landstingets beslut vid antagandet av andra tillägget till ordinarie årsstaten för år 1977 tidigare inköpts. Området, som enligt försäljningserbjudandet omfattar 33,56 ha land och enligt landskapsstyrelsens uppskattning ca 63 ha vatten, är representativt vad beträffar naturförhållandena och därmed lämpligt som naturvårdsområde. Då området tillsammans med det tidigare förvärvade sålunda omfattar ca 100 ha land och 268 ha vatten är det så stort att känsligheten för yttre påverkan minskat betydligt. Erfarenheten i riket och Sverige har visat att 100 ha är en lämplig storlek på ett natur-

vårdsområde för att en artrik och representativ natur skall kunna bibehållas. Priset för området är liksom vid det tidigare köpet 2,50 mark per m² för landområdet medan för vattenområdet överenskommits om 1.750 mark per hektar. Totalt uppgår köpeskillingen till 947.500 mark.

Området i Nåtö, Lemland avser västra delen av Inre Korsö i skärgården söder om Mariehamn. Den östra delen av ön är fredad och ingår i Nåtö naturreservat. Inre Korsö ligger intill likaså fredade Jungfruskär. Landskapsstyrelsen bedömer det som angeläget att reservatets delar på detta sätt kunde sammanbindas varigenom ett sammanhängande klart avgränsat delområde av Nåtö naturreservat erhålles.

Det nu erbjudna området, som omfattar 14,84 ha mark samt 2,85 ha vatten, uppvisar en mycket intressant natur. Floran innehåller t.ex. några anmärkningsvärda arter bl.a. idegran, tibast och lundbräken. Köpeskillingen uppgår till 7 mark per m² eller totalt 1.038.800 mark, varvid särskild ersättning för vattenområdet och på området befintlig stuga och brygga ej utgår.

28. TRAFIKAVDELNINGENS FÖRVALTNINGSOMRÅDE

Allmänna byrån

03. LEMSTRÖMS KANAL

28.03.77 Ombyggnad av bron över Lemströms kanal (r). (Momentet nytt)
120.000 (-)

Då ombyggnaden av själva bron nu är färdigställd kan området planeras och kostnaderna för erforderliga åtgärder beräknas. För planteringar, anläggande av parkeringsområden och iståndsättande av området på vardera sidan av Lemströms kanal föreslås ett anslag om 120.000 mark.

